

PRINTED OCT 10 1964

V I E N Y B Ė

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

78 M. 34 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1964 M SPALIO (OCTOBER) 8 d.

Telephone:
APplegate 7-7257

KAINA 20 C.

MOKSLO METAMS VILNIUJE PRASIDĖJUS... Jaunos dailininkės piešia garsiosios šv. Onos bažnyčios eskizus.

10 METŲ PAVERGTOSIOMS EUROPOS TAUTOMS

Šiemet rugsėjo 20 d. sukako dešimt metų, kai New Yorke savo veiklą pradėjo Pavergtosios Europos Tautos, kurios dar vadinamos ir Mažosiomis Jungtinėmis Tautomis. Jos apjungia devynias sovietų pavergtas tautas ir dirba maždaug tokia pat tvarka, kaip ir Jungtinės Tautos.

Pavergtosios Tautos atstovauja Albaniją, Bulgariją, Čekoslovakiją, Estiją, Latviją, Lenkiją, Lietuvą, Rumuniją ir Vengriją. Dešimtmečio proga Seimui

savo pareiškimus atsiuntė prez. L. B. Johnson, prezid. kandidatas sen. B. Goldwater, viceprez. kandidatai sen. H. H. Humphrey, kongresmanas W. E. Miller ir daug senatorių.

Taip pat sveikino Newyorko meras R. F. Wagner, Europos Tarybos Patar, Seimo pirm. P. Pflimlin, Prancūzijos delegacijos Europos Patariamajame Seime pirm. R. Radius, Vokietijos Bundestago narys Karl zu Guttenberg, Švedijos-Baltijos Komiteto pirm. prof. B. Nerman,

publicistai R. Drummond ir E. A. Mowrer, kandidatas į senatorius R. F. Kennedy, W. H. Judd, o gyvu žodžiu įsijungė į Seimo posėdį tautinės Kinijos ambasadorius Yu-Chi Hsueh, AFL/CIO atstovas I. Brown, Pavergtųjų draugų amerikiečių pirm. Ch. Emmet, R. Europos klimės amerikiečių pirm. prel. J. Balkūnas, Laisvosios Europos Komiteto pirm. J. Richardson. Ta proga keli sovietų pavergtųjų tautų draugai atžymėti laisvės kovos medaliu. Tęsiama 4 psl.

Vyt. Stašinskas paskirtas Gen. Konsulu

Kaip iš Washingtono pranešama, spalio 1 d. ilgametis Lietuvos konsulas New Yorke Vytautas Stašinskas paskirtas Generaliniu Konsulu ir pripažintas JAV valstybės departamentu.

Vytautas Stašinskas Lietuvos Generalinio Konsulo pareigas perima vos mėnesiui laiko praėjus nuo Lietuvos Generalinio Konsulo New Yorke Jono Budrio mirties. Budrys pasimirė New Yorke rugsėjo 1 d. ir palaidotas rugsėjo 5 d. Chicagos Tautinėse Kapinėse.

Stašinskas yra gimęs Kaune 1906 m. lapkričio 18 d. Mokėsi Vilniaus lietuvių "Ryto" gimnazijoje ir baigė Kauno "Aušros" gimnaziją.

Vilniuje mokydamasis, Stašinskas priklausė pirmiesiems lietuvių skautų būreliams. Dar moksleivių būdamas, dalyvavo Kaune Lietuvos Fizinio Lavavimo Sąjungos (LFLS) sporto klube, kaip centro valdybos sekretorius, veddamas naujų LFLS skyrių steigimo provincijoje bylas. Jisai taip pat aktyviai reikėsi įvairiose sporto šakose — lengvojoje atletikoje, o vėliau futbole. Kaip vartininkas keletą kartų yra atstovavęs Lietuvą tarptautinėse futbolo rungtynėse, žaisdamas Lietuvos valstybinėje futbolo rinktinėje.

Tęsiama 8 psl.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Prislėgtų Sovietijos tautų fronte įvyko įdomus dalykas, kuris įvairiai reikšmingas. Sovietija, kaip žinoma, yra imperija, kurioje didrusių tauta vyrauja daugiau kaip šimtui kitų, nuo 40 milijonų ukrainų iki 2 milijonų lietuvių. Rykštei patepti imperija sukirpta 15-ka sovietinių "respublikų", 19-ka "autonominių" kraštų, 9-iais autonominiiais rajonais ir 10-čia tautinių rajonų. Kraštai ir rajonai, be to, pavesti "priežiūrai" vienos, ar kitos respublikos. Karaliaučius, pavyzdžiui, ekonominiu atžvilgiu pavestas Lietuvai.

Armėnų apgyventa Karabago sritis Kaukaze (kuria sumini ir Brazdžionis viename eilėraštyje), yra "globoje" Azerbaidžano respublikos, kurioje gyventojų dauguma ne armėnai, bet — turkai! Srietyje gyvena 200,000 armėnų, kurių 2,500 aną dieną rado drąsos parašyti Chruščevui peticiją, kurioje skundžiasi tuo, ką rusai daro Pabaltijo kraštuose: Azerbaidžano turkai, girdi, visais būdais siekia jų globali pavestame Karabage sunaikinti armėnų tautinę kultūrą, neduoda armėnams geresnių darbų ir vietų, maišo gyventojų tautybę perkilnojimais ir persodinimais.

Tęsiama 4 psl.

Lietuviai Kalifornijoje

* Los Angeles katalikiškųjų organizacijų žiniai 1966 m. Los Angeles šv. Kazimiero parapija mini savo gyvavimo 25 metų jubiliejų. Ta proga yra rašoma parapijos istorija. Jos autorius yra Jurgis Gilda. Toje knygoje tilps visi faktai, susiję su parapijos įkūrimu, augimu ir išsiplėtimu iki šių dienų. Daug draugijų ir organizacijų veikia greta parapijos ir viešai ar kitaip yra surištos su ja arba bendrauja su ja. Tų draugijų ir parapijos veikimo broožai, kas liečia jų veiklą su parapija, bus plačiai atžymėta rašomoje knygoje. Kad nebūtų koklių paklaidų datose, varduose ir veiklos paminėjime, parapija išsuntinėjo anketą. Prašydama atsakyti į įvairius klausimus. Tenai prašoma nurodyti: oficialių draugijos vardą, veikimo tikslą, draugijos įsikūrimo laikas, steigėjai, pilnas vardas ir pavardė, pirmoji valdyba, žymesni veikimopasireiškimai ir kada. Jeigu draugija tenkinasi tik savitarpine veikla, tai koks tos veiklos tikslas; labdarystė, auklėjimosi, bažnyčios rėmimas ir kt.?

Taip pat prašoma atsųsti veiklos ir organizacijos žymesnių veikėjų fotografijas. Jei nuotrauka grupinė, rūpestingai atžymėti asmenų vardus ir pavardes. Fotografijos tinka kaip senesnės taip ir naujesnės. Jos bus dedamos redakcijos nuožiūra ir sugražintos.

Į tą anketą turi atsakyti net tik draugijos, bet ir prie parapijos veikiantieji vienetai: choras, mokyklai.

Taip pat prašoma kolonijos veikėjus suteikti žinių.

Į šią anketą kviečiama atsakyti ne vėliau šių metų gruodžio mėn. 1 d. Neatsakius, redakcija bus priversta naudotis senomis žiniomis, kurios gali būti netikslios ir netikros.

Žinias prašome sųsti parapijos adresu: 2718 St. George Street, Los Angeles, Calif. 90027.

Po suteiktų žinių turi pasirašyti draugijos įgaliotas asmuo. Jisai turi paduoti savo adresą ir telefoną, kad prireikus galima būtų susisiekti, pasitikrinti ir t. t.

KLEBONAS

* Los Angeles, California. -- Parapija gyvena bazaro ženkle. Bazaras bus sekmdienį, lapkričio 22 d., parapijos kieme ir salėje. Yra leidžiama 14 stambių ir reikalingų daiktų, kurių bendra vertė stekia net iki 2000 dol. Parapijos Komitetas, mokyklos motinų klubas, Sąjungietės ir kitos organizacijos planuoja ir dirba, kad šių metų parapijos bazaras būtų pats sėkmingiausias.

* Gražios vestuvės. Rugsėjo 19 d. šv. Kazimiero bažnyčioje moterystės sakramentą priėmė inž. Rimas Vyčius ir chemikė Loretta Papšytė. Jų moterystę palaikino kun. Vladas Mažrimas iš Chicagos, jaunojo dėdė. Taip pat vestuvėse dalyvavo ir trys Vyčiaus sesutės iš Detroito ir iš Chicagos, Mišų metu giedojo Dabšiai. Vestuvių vaišės buvo bulgari salėje. Jaunieji yra pilnai pasirengę gyvenimui, abu baigę aukštus mokslus, susipratę lietuviai ir veiklūs kolonijos nariai, o ypačiai Loreta yra net Vyčių Los Angeles kuopos valdybos narė ir nenulstama Vyčių organizacijos darbuotoja. Rymo ir Loretos vestuvės laimino ir Popiežius Paulius VI.

* Dail. Stančikaitė-Abaitienė, Los Angeles Bendruomenės Lietuvių Dienos proga, atvykusi iš Cleveland, Ohio, parapijos salėje surengė savo

darbų parodą, kuria aplankė daug žmonių ir įsigijo dailininkės paveikslų. Parapijai dėkingumo ženklai ji padovanojo savo puikų kūrinį: "Mano Lietuva."

* Rugsėjo 12 šv. Kazimiero bažnyčioje buvo pakrikštytas Povilo ir Birutės Butkių sūnus Rimo Jono vardais, Krikšto tėvais buvo Algirdas M. Jankauskas ir Marija A. Kiškis. Krikšto apeigas atliko kun. A. Valiuška. Ta proga Monterey Park, kur Butkiai gyvena, įvyko gražios vaišės.

* Rugsėjo 22 d. praleidęs Los Angeles, Calif., savo vasaros atostogas ir padėjęs vietos lietuvių parapijos kunigams pastoracijos darbe, kun. J. Vaišnys, S. J., išvyko atgal į Kanadą, kur darbuojasi Montreale lietuvių parapijoje. Kun. Vaišnio turiningi ir aktualūs pamokslai visiems patiko.

* Juozas ir Teklė Seltokai, lietuviai iš Australijos, besilankydami Amerikoje, buvo atvykę ir į Los Angeles aplankyti savo pažįstamų. Seltokai yra veiklūs Melbourne lietuvių kolonijos veikėjai ir artimi kun. P. Vaserio bendradarbiai. Los Angeles svečiai buvo sustoję prof. Raulinaičio šeimoje.

POVILAS DARGIS, SLA prezidentas, kurį New Yorko mēras Robert F. Wagner, All Americans Council pirmininkas, šiomis dienomis pasyrė Amerikos Lietuvių Organizacinio Komiteto nacionaliniu pirmininku. P. Dargis yra aktyvus Pennsylvanijos valst. Demokratų Komiteto narys.

Stebėtojo pastabos

Amerikiečiai ukrainiečiai pradėjo vaju surinkti visuomenėje \$125,000 aukų savo Ukrainian Congress of America, kuris vadovauja jų kultūros ir politikos veiklai. Išsuntinėjo 40,000 laišky. Kita metų organizacija minės 25

metų sukaktį. Leidžia angly kalba The Ukrainian Quarterly ir the Ukrainian Bulletin. Sako, turį du milijonu tautiečių Amerikoje (lietuvių priskaitę savųjų milijoną). Stekia įtikinti Washingtoną išleisti poeto Ševčenkos garbei pašto ženkluką ir JAV Kongrese sudaryti Pavergtomis Tautoms komisiją.

Rochester, N. Y. 60 metų gyvavusi šv. Jurgio Kareivio pašalpinė draugija nutarė gyvenimą baigti, nes "seni nariai paseno, naujų neprisiršo." Draugija padėjo savo laiku susiorganizuoti vietinei parapijai.

Italijoje tikima, kad vėliovnis šv. Tėvas Jonas, pirmą rytą po išrinkimo, atidarė Vatikane langą ir tarė: "Noriu daug šviežio oro -- šviežio oro mano Bažnyčiai." Kitas italas, komunistų vadas Togliatti, miręs kelionėj pas Kruščevą, paliko "testamentą," kuris dabar komunistų apipelėjusi pasauli veikia, kaip popiežiaus Jono susirinkimais pradėtas šviežias oras Bažnyčios dulkes. Vyskupams gal pavyks pridrinti Bažnyčią prie modernnio pasaulio. Ar pavyks komisarams? Vengrų komunistai, štai, jau rado bendrą kalbą su Vatikanu, vyskupams paskirti ir kunigų prištauklėti.

Togliatti savo "testamente" pareiškė: Tikinčios sąžinės problema, jos turinys ir šaknys liaudyje, kaip ją įveikti, turi būti kitaip statoma negu praetyje, jei norime prieti katalikišką liaudį, kad ji mus suprastų. Kitaip mūsų "ištiesiamos rankos" bus rankos veidmainių."

Tęsiama 7 psl.

Republikonai pripažįsta diskriminaciją prieš imigrantus

Visos viltys, kad Goldwater-Miller savo politikoje imtųsi visų galimybių panaikinti diskriminaciją prieš daugumą tautybių, kurios yra išrašytos dabartiniuose imigracijos įstatuose, pasibaigė, kai respublikonu kandidatas į viceprezidentus -- kongresmanas William Miller viešai pasisakė už "imigrantų atrankos sistemą."

Goldwaterio pasirinktas kandidatas į viceprezidentus, savo kalboje South Bend, Indiana, pasakė, kad prezidentas Lyndon B. Johnson savo politikoje pirmenybę suteikė imigracijos įstatymų pakeitimams. Prezidentas Johnson, rei-

kalaudamas, kad neteisingos imigrantų kvotos butu panaikintos yra pasakęs; kad,

"Mes turime panaikinti diskriminaciją prieš tuos, kurie stengiasi apsigyventi mūsų krašte... Įvesdamas tokius pageidavimus, kraštas kuris buvo sukurtas imigrantų iš visų pasaulio kraštų, gali paklausti... 'Kaip tu gali prisidėti prie šio krašto gerovės?' Bet mes neturėtume teirautis, 'kokiam krašte esi gimęs?'"

Senatorius Thomas J. Dodd (D., Conn.) nesutiko su Millerio aritmetika, kuri lietė Baltųjų Rūmų planus pakeisti dabartinius imigracijos įstatus. Miller bijo, kad nauji įstatai "plačiai atidarys vartus, neišimtina visiems norintiems atvykti į šį kraštą." Toks pasakymas neturi jokio pagrindo, pasake Dodd, nes "tikrenybėje šios Administracijos pasiūlymas stabilizuotų imigraciją į šį kraštą metinėmis kvotomis kurios yra leidžiamos pagal jau esamus imigracijos įstatymus.

Skirtumas nėra totaliniuose skaičiuose, bet tame, kad Johnson'as pasiūlė pašalinti diskriminacijos stigmą, imigracijos kvotos įstatuose o ne, kaip ponas Miller pavadino "mūsų imigrantų atrankos sistema", pasakė Senatorius Dodd.

Kongresmanas Clement J. Zablocki (D., Wisc.) pastebėjo, kad diskriminacijos panaikinimo punktas buvo iškeltas prezidentų Truman, Eisenhower, Kennedy ir Johnson. "Goldwater-Miller politika priešina visų keturių minėtų Prezidentų pasiūlymams ir stekia išlaikyti diskriminacijos sistemą, pakeisdami pavadinti ją "imigrantų atrankos sistema" (the selective system), pasakė Zablocki.

Šie siūlomi pakeitimai reikšmingai nepadidintų imigrantų skaičiaus, bet tik pašalintų neteisingos diskriminacijos punktus, kurie dabar egzistuoja, pasakė Zablocki.

Vietoj "atrankos" remiantis tautinės kilmės principu... kuri yra žiauriausios rūšies diskriminacija... Johnsono pasiūlymas duotų pirmiausias galimybes būsimiems imigrantams, kurie yra atskirti nuo šeimu, ir ypatingai atsivėlgtų į tuos, kurie yra išsilavinę ir turi techninių gabumų reikalingų mūsų kraštui. Tokiu būdu baigtųsi neteisingsumai prieš tėvus ir vaikus, ir Amerikos pramonė pagerėtų, turėdama darbininkų su gabumais, kurie yra labai reikalingi šiam kraštui, bet kurie jau senai pradėjo išnykti.

"Iš tikrųjų niekas negali priešintis visai naujai imigracijai. Ši yra imigrantų žemė ir tauta, pradėdant nuo pirmųjų imigrantų -- pilgrimų. Diskriminacija prieš visus naujus imigrantus pasiektų neigiamų pasekmių mūsų kraštui. Aš kviečiu, kad visi, kurie yra susidomėję šiuo klausimu, reikalauj, kad senatoriaus Goldwaterio pasirinktas kandidatas į viceprezidentus paaiškintų savo pasisakymus šiuo svarbiu klausimu," baigė Zablocki.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)
Telefonas EVergreen 2-6440

SALĖ VESTUVĖMS
ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prielnamomis kainomis.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Romuva Book Store

84-20 Jamaica Ave. Woodhaven 21, N. Y.
(Tarp Forest Parkway ir 85th Street)

MRS. JOSEPHINE GALMINAS, Ved.

Lietuviškos knygos, plokštelės, švenčių atvirutės dovanos, lietuviški išdirbiniai. Platina VIENYBĖ.

Forest Park 80-46 JAMAICA AVE
WOODHAVEN, N. Y.

BARAS - RESTORANAS

Savininkai: JULĖ BALTAITENĖ ir SŪNUS RAY WHITE

Teikiama polaidotuviniai pietūs

Lic. 4 RL 10473 Tel. VI 6-9820

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

* RITA BARAITĖ (pirm.), Kristina Graubauskaitė, Rūta Gustaitytė, Raminta Raslaivičiūtė, Birutė Balčiauskaitė sudaro naująją Marijos aukšt. mokyklos "Rūtos" ratelio valdybą.

* MŪZIKOS ŽINIOS (1964 m. Nr. 1, pasirodęs prieš kelias savaites) plačiai pamini Chicagoje gyvenusią muziką Stepą Sodeiką, buvusį šv. Kryžiaus parap. vargonininką ir Dainavos ansamblio dirigentą. Straipsnis pailiustruotas daugybe nuotraukų iš Sodeikos gyvenimo. Taip pat šiame Muzikos Žinių numeryje yra nemaža gaidų, muzikinių leidinių apžvalgė, pranešimų. Muzikos Žinias leidžia Amerikos Romos Katalikų Vargonininkų Sąjunga, redaguoja -- Juozas Kreivėnas. Administracijos reikalus tvarko Jonas Narukynas, Antanas Skridulis.

* JAUNŪJŲ MENININKŲ būrelis šio sezono valdybą sudaro: Algis Trinkūnas (pirm.), Valentinas Ramonaitis, Henrikas Blyskis, Zita Sodeikienė.

* JAV LIET. BENDRUOMENĖS Svetimo Tarybos vadovu yra Jerominas Ignatonis. Po pralaimėto jo mūšio Tėviškės Žiburiuose prieš Gediminą Galvą, atėjo naujas smū-

gis iš K. Donelaičio lituanistinės mokyklos, kuri, be vadovo sutikimo, pasiskelbė pertvarkanti mokyklos programą ir įsteigianti naujo tipo -- 10 metų lituanistinę mokyklą. Dalis mokytojų, kurie dar pripažįsta Svetimo Tarybos autoritetą, irgi reiškia nepasitenkinimų šios institucijos kai kuriais darbais (geriau pasakius -- jos neveikia).

* NAUJAUSIOS ŽINIŲ kalba ir apie skilmą Lietuvų ("Milijoninio") Fondo vadovybėje, kurioje susivaidijo dr. Razma su T. Blinstrubiu. Gana stiprių mūšių buvo ir dar yra laukiama dėl Čiurlionio Galerijos paviekslių nuosavybės, kur į kovą išeina kurį laiką aprimęs vienas iš šios Galerijos steigėjų dail. Z. Kolba.

* DON VARNŲ AMERIKOS Legijono postas rengia "Halloween Party" posto patalpose, 6816 So. Western Ave., spalio 31 d. Pradžiai 8 val. vak. kviečiami nariai ir jų svečiai.

* EDVARD ALEKSA yra naujasis Don Varno posto komandierius. Jis šias pareigas perėmė iš Tony Pargausko per specialias iškilmes, įvykusias rugsėjo 19 d. posto patalpose.

Charles Ūkelta, ilgametis Vienybės skattytojas ir rėmėjas, apie kurį buvo rašoma praėjusio numeryje. Vienybės bendradarbių suvažiavimo proga jisai aukojo 20 dol.

Bendruomeninkams nesiseka

Lietuvių Bendruomenė, kuri tariasi atstovaujanti visus lietuvius, gerokai pavėluotai Chicagoje pasišovė minėti Tautos Sventę. Tai įvyko rugsėjo 26 d. vakare.

Kaip jau įprasta visokiuose minėjimuose ar suvažiavimuose, pradžioje buvo apeigos prie paminklo Jaunimo Centro sodelyje. Čia bendruomenininkai tepajėgė sukviesti tik apie 30 žmonių. Iš to net pasijuokė bendruomenininkų dūda nuoširdžiai pučias Draugo dienraštis, kuris rašė: "Ir nakties glūdomoje tas būrelis įprastinėse apeigose prie paminklo žuvusiems atrodė vaiduokliška! neįtikėtai ir apvertinėti."

Susirinkus į nedidelę Jaunimo Centro salę, publikos skaičius irgi nepadidėjo. Čia nebe reikalo minėjimo paskaitininkas dr. Z. Rekašius kvietė, kad įvairių minėjimų programos būtų atšviežintos, kūrybingesnės.

Beje, paskaitininkas nepagalėjo kritiškų žodžių mūsųose įsivyravusiam sustingimui, abejingumui naujoms mintims. Bet kas gi jo žodžius išgirdo? Nejaugi Chicagoje beliko tik 30 bendruomenininkų, kurie galėtų ateiti į L. Bendruomenės rengiamą minėjimą ir išgirsti gerų pamokymų?

Skaitėmė, jog rugsėjis yra L. Bendruomenės mėnuo. Šis minėjimas Chicagoje įrodė, jog ir per L. Bendruomenės mėnesį bendruomenininkai moka gražiai miegoti ant savo įsivaizduojamų laurų.
P. BUTKA

Čikagiečių sukurta lietuvių istorikų draugija perkėlė savo žurnalo Tautos Ateitis leidimą į Romą. Sakoma, jau spausdinama II-tojo tomo pirmoji knyga. Visi keliai veda į Romą?

"Lietuvos Atsiminimų" radijo programos vedėjas Jokūbas Stukas ir Loreta Kassel-Kaselyte, kurie Chicagoje susituokia spalio 11 d. Vestuvinė vakarienė Chicagoje įvyks Legion Memorial Building, Argo-Sumit, Ill. Antroji vestuvinė vakarienė įvyks savaitę vėliau, Newark, New Jersey.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Vargonininkai ir jų problemos

VARGONINKŲ KURSŲ REIKALU. Naujų vargonininkų rengimo problemos yra tokios didelės, kad daug kas jau ir ranka numoja. Iš tiesų dabartiniai vargonininkai kadrai dėl įvairių priežasčių vis retėja, o naujų vargonininkų beveik neatsiranda. O naujaisiais laikais lietuvių vargonininkas darosi dar reikalingesnis, nes į pamaldas ateina gimtoji kalba. Argi teks lietuviams prisipažinti bejėgiais ir pamaldose nuo lietuvių kalbos patiemis atsisakyti?

Su vargonininko veikla reikiama rėmė ir lietuvių kolonijoje lietuviško choro būvimą ir mokykloje mokymą lietuviškai giedoti ir dainuoti.

Kaip matome, vargonininkų veikimas yra labai svarbi lietuvių išsilikymo priemonė. Gyvenamasis momentas mums uždeda pareigą šios profesijos veikimą stiprinti.

Amerikos Lietuvių Bendruomenės C. V. pirmininkas

J. Jasaitis prel. L. Albavičiaus pastogėje sukviestė Bendruomenės, Vargonininkų S-gos ir kai kuriuos kunigus pasitarti, ką šiuo metu galėtume padaryti.

Vispusiškai išdiskutavus, nutarta šių metų tarpkalėdžio metu į Čikagą pakviesti visus lietuvių vargonininkus, visus galinčius vargonininkauti ir norinčius vargonininkauti.

Lietuvių Bendruomenės ir Vargonininkų Sąjungos bendru susitarimu reikėtų sudaryti lituanistikos studijų programą (taip, kaip dabar jau kai kurios organizacijos įprato daryti studijų dienas).

Ypač būtų atkreiptas dėmesys į lietuviškas gaidas, sudarytos galimybės jų įsigyti.

Tokios studijų dienos išaiškintų, ar yra vilčių turėti lietuvių tarpe kandidatų į vargonininkus, o studijų dienos būtų ir vargonininkams naudingos.

M. Z.

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRginia 9-3112

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

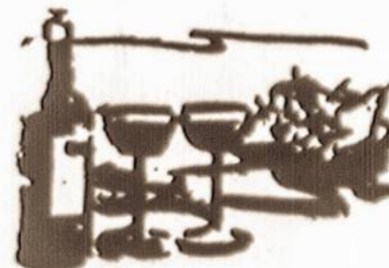
JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

REPUBLIC LIQUOR STORE

JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089

Ray's LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELĖ MISIŪNAI

Įvairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Tel. VIRginia 3-3544

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštas in 1886

is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava; Editor: Salomėja Narkėliūnaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edvardas Šulaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 4 psl.

Tautinės priespaudos toliau nebepakęsdami, pustručio tūkstančio armėnų prašo Chruščevą grįžti prie Lenino pažadų, apjungti Karagą (ir Nakičevaną) su sovietine Armenijos respublika, reiškia, priglausti milijoną "svetur" gyvenančių tautiečių prie dviejų milijonų "tėvynėje" gyvenančiųjų. Maskva, matyti, kiek pabūgo, nes pasiuntė surusėjusį armėnų maršalą Bagrianią (karo metu vadovavusį sovietų armijoms išvejančią nacius iš Irbaltijos) ir vieną didrusį komisarą. Jei Karabago armėnams pavyktų iš vilko nasrų gauti teisybę, gal įsidrąsintų ir kitos tautiškai slėgiamos Sovietijos tautos drąsiau savo teises (konstitucijoje užtikrintas!) ginti?

Gyvenimas iš lėto verčia mūsų spaudą išseivijoje pripažinti vertę bent vieno Vienybės pakeltųjų išseivio su tėvynės broliu santykiavimo principų — žmogus su žmogumi. Tiesa, čia ne Vienybės, bet labiau JAV valstybės departamento principas. Tėviškės Žiburiai Kanadoje rašo: "Jei yra buvę pozityvių kontaktų su paskirais žmonėmis Lietuvoje, tai tik asmeninių santykių ribose." Darbininkas Brooklyne pasidžiaugė artistės Rutos Lee atsilankymo pasėkomis, o šiomis dienomis, sykiu su Draugu Chicagoje džiaugiasi dviejų čekiečių ietuvaičių 5 dienų atsilankymu Vilniuje ir tėviškėse. Sako, jos palikusios Lietuvoje gražesnių įspūdžių vietiniams apie mūsų amerikinių jaunimą, be to, gražiai pabendrausios su Vilniaus studentija.

Be gausesnių "pažangių" ekskursijų, šįmet Lietuvą lankė pirmas kunigas amerikietis lietuvis su motina. Tiesa, jo įspūdžių mūsų XX-to amžiaus žurnalistai dar nepasiteiravo, bet palaipšniui gal įsigyvens platesni ir dažnesni, žmogus su žmogumi, principu santykiai tarp išseivių, kurie negyvena išėjusiems negrįžti dvasia, ir tautos kovą kovojančių brolių Lietuvoje?

Vienas balsas yra svarbus

Lapkričio 3 d. Amerikos žmonės rinko JAV prezidentą — galingiausią renkamą postą pasaulyje — 35 JAV senatorius, 435 Atstovų Rūmų narius, 26 gubernatorius ir didelį skaičių valstybinių, apylinkių ir vietinių pareigūnų.

Manoma, kad apie 75 milijonai amerikiečių balsuos. Tokio skaičiaus akivaizdoje pavienis balsuotojas kartais gali susigundyti Rinkimų Dieną pasilikti namie, ypač, jei oras pasitaikys blogas ar nebus labai patogus pasiekti balsavimo vietas. Jo balsas, jis mano, nieko nereiškia.

Niekas negali būti toliau nuo tiesos. Vienas balsas labai svarbus. Pakartotiniai kelių balsų skirtumas nulėmė vietinius valstybinius ir net

prezidento rinkimus, 1884 m., pavyzdžiui, mažiau negu vienas precinkto balsas New Yorko valstybėje būtų išrinkęs prezidentu respublikoną James O. Blaine vietoj demokrato Grover Cleveland. 1916 m., jeigu dar vienas respublikono Charles Evans Hughes šalininkas būtų ėjęs balsuoti kiekviename Californijos Precinkte, Woodrow Wilson būtų pralaimėjęs.

1948 m. vienas iš vaizdingiausių nesena buvusių pavyzdžių, — tik dar vienas balsas už Thomas B. Dewey kiekviename Ohio ir Californijos precinkte būtų davęs visai kitokius rezultatus. Dauguma respublikonų, tikėdami į bendrą nuomonę, kad Dewey laimės didele dauguma, pasiliko namie ir ne balsavo. De-

wey pralaimėjo ir Trumanas buvo iš naujo išrinktas.

1960 m. John F. Kennedy populiarumas buvo mažiau negu vienas balsas precinkte. Jis laimėjo prieš viceprezidentą Nixon skirtumu mažiau negu 120,000 balsų iš beveik 69 milijonų įmestų balsų. Dar vienas distrikto balsas tik keturiose valstybėse: Illinois, Missouri, New Jersey ir Texas būtų atnešęs laimėjimą Nixono-Lodge grupei.

Paskiras balsas niekad nebuvo daugiau vertas kaip 1962 m. Gubernatoriai buvo išrinkti beveik vienu balsu iš precinkto Maine, Rhode Island ir North Dakota valstybėse. Minnesota valstybėje 91 balsas nulėmė gubernatoriaus rinkimus. Buvo ir kitų panašių atvejų 1962 m.

Klasišką pavyzdį reiktų imti iš 1839 m. Teisėjas Marcus Morton buvo išrinktas Massachusetts valstybės gubernatorium vienu balsu iš 102,066 įmestų į rinkimų urnas. Vienas balsas dažnai reiškę laimėjimą ar pralaimėjimą. Jūsų balsas gali atnešti skirtumą.

Nežiūrint rinkimų rezultatų artimumo, net ir vienas balsas yra svarbus. Kiekvienam Amerikos piliečiui apleidžiant balsavimo privilegiją, demokratija darosi blogesnė.

Rinkimų Dieną Jūsų balsas yra Jūsų balsas. Šiuo būdu jus išrenkate tuos, kurie tvarko jūsų valdžią, nustato jūsų mokesčius, tvarko politiką, liečiančią jūsų gyvenimus ir suformuoja tokią pasaulį, kuriame jūs ir jūsų vaikai gyvens. Tegų jūsų balsas būna išgirstas!

A. C. N. S.

10 METŲ PAVERTOMS EUROPOS TAUTOMS

Atkelta iš 1 psl.

Ilgametis Tautų gen. sekretorius yra Brutus Coste. Lietuvą atstovauja jungtinė delegacija iš įvairių grupių, vadovaujama Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininko Vaclovo Sidzikausko.

Kadangi šįmet Jungtinės Tautos dėl JAV prezidento rinkimų savo sesiją pradeda tik lapkričio 10 d., tai tuo pat metu savo sesiją atidarys ir Pavergtosios Europos Tautos.

Lietuvoje, rašoma, 19,500 žmonių prenumeruoja "užsienio" (reiškia, komunistinių šalių) spaudą, daugiausia Lenkijos: 17,200 egz. Leidžiama prenumeruoti ir kai kuriuos Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos mokslo žurnalus.

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

AR TIKRAI MARIJA PRABILO LIETUVAI?

Šiluvos stebuklo reikalu Stasys Yla Draugo dienrašty paskelbė ilgoką straipsnį, Kelerio palilgesnį to straipsnio nagrinėjimą ir sudėtingą kritiką paskelbė J. Pronskus Naujienose. Dėl Stasio Ylos straipsnio buvo ir daugiau kritiškų balsų. Į visus balsus Stasys Yla reagojo labai savotiškai: paėmė savo kontroversinį rašinį, prie jo pridėjo nemažiau kontroversinį pasakojimą apie šių laikų stebuklą Skiemonyse, prie jų abiejų pridėjo išangą ir lyg niekur nieko išleido atskira brošiūra. Tuo būdu visiems kritikams lyg ir duotas atsakymas, kad jie neverti dėmesio. Išdidus tas Stasys Yla! Jei išdidumu būtų galima ką nors įrodyti, būtų viskas tvarkoje. Šioje byloje išdidumas yra prastas taktininkas.

— Mūsų tautos dvasinio plūvio istorija dar nėra parašyta. Kas ją rašys, turės atsakyti į keletą klausimų. Kodėl, sakysim, mūsų tautoje išaugo tokia kryžių meilė, kokios nematome jokioje kitoje krikščioniškoje tautoje? Kodėl religija mūsų liaudyje pasidarė tartum kasdienos apraška, supinta su nerpertraukiama malda ir giesme? Kodėl būta tiek daug pašaukimų į vienuolynus — ir t. t. ir t. t. — tokiais klausimais Stasys Yla pradeda savo brošiūrą. Gal kada nors kultūros istorikas į tokius klausimus ir bandys atsakyti. Tik atsakymai gal Stasį Ylą nedžiugina. Pz., galimas daiktas, lietuvių tauta prie kryžių prisirišo dėl to, kad ji pati daugelį amžių buvo svetimųjų kryžiuojama. Be to, ar tikrai lietuvių tauta savo religinėmis dorybėmis iš kitų tautų išsiskiria taip, kad dėl to nekyla jokių abejonių?

Stasys Yla kalba apie XVI a. antrosios pusės dvasinę krizę Lietuvoje ir randa, kad iš tos krizės išbriesti žmogiškųjų jėgų nepakako. Nei tos krizės buvimo, nei jos pobūdžio, nei priežasčių net ir neužsiminęs Sta-

sys Yla lyg koks "deus ex machina" iškrinta su niekuo neįrodytu teigimu, būk "buvo dangaus šviesa ir buvo globos ranka, ir tai buvo susieta su Šiluvos įvykiais, su apsi-reiškimu, pirmuoju žinomu Europoje." Taip pagrįstus raštus seniau Lietuvoje prasties žmonėms platindavo karabelininkai. Taip rašyti dabar — panašu į XX-jo amžiaus stebuklą.

XVI amžius, lyginant su dabartimi, buvo nemenkos žmonių tamsybės amžius. To laiko liudijimais tikėti galima, bet reikia didelio atsargumo ir kritiškumo. Šiluvos reikalas nepataisomai paskendęs prietaringųjų laikų miglose. Mūsų laimei, galime išsiversti jo neneigę ir netelgę, ir tikėdami ir netikėdami. Kiek aš žinau, nėra nuodėmės į Mariją melstis bet kokioje vietoje ir prie bet kokio jos paveikslu. Vadinas, Šiluvos klausimą kratinėjame su jausmu, kad Marijos garbinimo neliečiame.

1569 m. į Lietuvą atvyko jėzuitai. Čia jie sunkiai dirbo, įtikinėjo į erezijas patekusius didžiūnus, vedė misijas liaudyje ir t. t. Apie savo veiklą rašė pranešimus, vad. relacijias. Tos relacijios buvo siunčiamos į Romą, o jų nuorašų pluoštas išliko Vilniaus universitete, pereto karo metu buvo galima pamatyti. Kai kurie misijonieriai savo veiklą aprašo labai smulkiai: vedė misijas, klausė išpažinčių ir t. t. Rašo ir rūšiuoja per išpažintis girdėtas nuodėmes. Ir keista, kad parapijose moterys dešimtimis prisipažįsta turėjusios meilės ryšių su velniais. Kritiškaisiais mūsų laikais tokios istorijos neįtikimos, tamsių naktų glūdomoje į svetimus svirnus bei kamaras užklysta šios žemės sūnūs, ne ano pasaulio gyventojai. Bet XVI a. antroje pusėje tokiu ano pasaulio kišimusi į žmonių gyvenimą neabejota ne tik prasti žmonės, bet ir patys pamokslininkai.

Tęsiama 5 psl.

Pavergtųjų Tautų atstovai viename iš savo posėdžių.

Svečiuose pas Brazilijos lietuvius

Salomėja Narkėliūnaitė

Tęsinys

Jau artėjo laikas man palikti Sao Paulo miestą. Būtu dar buvę malonu užtrukti jame bent keletą dienų, tačiau reikėjo grįžti į New Yorką, kad rugsėjo 1 dieną suspėčiau į Torontą, Kanadoje, kur buvo šaukiamas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas.

Paskutinė mano diena Sao Paulyje man atrodė ne tik trumpiausia, bet ir viena maloniausia.

Algirdas ir Halina Mošinskiai, su kuriais jau anksčiau buvau susitikusi ir jų šiltą draugiškumą patyrusi, tą dieną mane buvo pakvietę pietų. Buvom susitarę, kad aplankysiu juos jų nuosavoje pastogėje, esančioje viename priemiesčių Vila Prudente, o paskui jie mane palydės į aerodromą kelionei į New Yorką.

Išsiregistravusi iš viešbučio prieš vidudienį ir gavusi taxi, su savo daiktais atvykau pas Mošinskus. Jie gyvena kaimioje vietoje. Pats Mošinskis, žinodamas mano atvykimo laiką, jau laukė prie vartelių, o pradėjus nešti mano daiktus į vidų, atsirado ir pati šeimininkė -- Halina. Vėliau atėjo ir jų kaimynai -- inž. Jonas Antanaitis su žmona ir dukrele. Su jais irgi buvau pažįstama jau iš filmų rodymo vakaro Vila Anastazijoje. Inž. Antanaitis turi megstinių fabrikėlių ir iš to pragyvena su šeima.

Jei anksčiau turėjau progos pabuvoti tarp mišrios -- senosios ir naujosios emigracijos lietuvių, tai šitie buvo išimtinai naujosios emigracijos produktas. Man, žinoma, jie buvo artimiausi ir suprantami, nes ir aš pati juk priklausau prie tų pačių emigrantų, palikusių Lietuvą prieš antrąjį bolševikmetį, gyvenusių DP stovyklose ir paskuiėjusių visas emigracines kalvarijas ligi galutinio apsisistojimo.

Mošinskiai tik tuo skyrėsi, kad jie į emigraciją pateko ne iš Vokietijos, kaip didžiuma, bet iš Austrijos, Brazilijoje jie gyveno pirma Rio de Janeiro, o paskui persikėlė į Sao Paulo.

Algirdas Mošinskis Lietuvoje buvo architektas, bet čia dirba kaip chemijos inžinierius vienoje stambioje belgų firmoje, kurios žinioje yra sprogstamųjų medžiagų gamyba.

Lyginant su menkais Brazilijos uždarbiais, inž. Mošinskis yra gerai apmokamas, bet ir jo pareigos yra labai atsakingos -- jis yra vad. tyrimo ir vystymo skyriaus viršininkas, ir jo žinioje yra fabriko žaliavų ir darbo eigos nustatymas.

"Materialiai būdamas apsirūpinęs, vis labiau ir labiau galvoju apie praeitą gyvenimą ir jaučiu, kad esu skolingas Lietuvai, kad ne vien tik šeimos gerbūvis lietuviui turi rūpėti, bet ir lietuviybės išlaikymas už Tėvynės ribų" -- šitaip jį girdėjau kalbant aną vakarą Vila Anastazijos lietuvių pobūvyje. Man atrodė, kad maždaug tokia emigracinio gyvenimo tikslo filosofija yra ir jo žmonos Halinos bei kitų ne-gausių lietuvių inteligentų.

Mačiau jų susirūpinimą, kad lietuviybės išlaikymo darbas nevykdomas tinkama linkme, susijaudinusi klausiau, kaip inž. Mošinskis, irgi jaudindamasis, piktinosi, kam seselės pranciškietės

nesirūpina lietuvių vaikų li-tuanistiniu mokymu, ir jų vie-nuolyną vadino "lietuviško genocido" vienuolynu.

Inž. Mošinskis nepagalbėjo karčių žodžių ir tiems Lietu-vo-s inteligentams, kurie valstybinių stipendijų dėka yra igiję aukštuosius moka-lus, bet dabar nebenori ir ne-bejaučia reikalo lietuvių bei padirbėti.

Kaip vieną darbštumo ir parei-gingumo pavyzdžių, jįsai man nurodė Simoną Bakšį, savo metu buvusį ne-priklausomos Lietuvos at-siūtą mokytoją, kuris dabar, kaip koks daraktorius, vaikš-to po namus ir lietuvių vai-kus moko lietuviškai. Bet inž. Mošinskis apgailėstavo, kad tasai mokytojas Bakšys, nors ir puikų darbą dirba, pasukęs su paraudonėjusiais lietuviams ir jų vaikų lietuvi-be rūpinasi. Deja, naujosios -- antikomunistinės emigra-cijos tarpe panašių darakro-rių neatsiranda...

Inž. Mošinskis nemaža vil-čių dėjo į lietuvių jėzuitus, kurie netrukus žadėjo įkurti mokyklą ir patobulinti viet-nį lietuvių laikraštį.

Su Halina Mošinskene, kuri yra uoli lietuvių spau-dos korespondentė, rašanti daugiausia JAV laikraščiams, teko plačiau pasikalbėti apie lietuvių kultūrinę veiklą.

Mošinskienė dalyvauja eilėje draugijų vadovybių, kartu su prel. Ragažinsku priklauso prie vieno radijo programos komitetų (yra dar ir kita radijo programa Sao Paulyje), o dabar skaitau laik-raščiuose, kad jina dalyvauja ir informacijos komisijoje, besirengiant ateinančių metų vasario mėnesį Sao Paulo mieste šaukiamam Pietų

Amerikos Lietuvių Kongre-sui.

Mošinskienė betgi ne tik pati rašo laikraščiams, bet ir juos skaito. Domisi viso pasaulio lietuvių veikla. Jos spaudos lentynoje galima už-tikti viso pasaulio lietuviškų laikraščių, neišskiriant nė vilniškės Tiesos, kurią jai užprenumeravo giminės Lie-tuvoje. Atskirdama pelus nuo grūdų, Mošinskienė ir Tieso-je moka susirasti žinių iš Tėvynės.

Kalbant apie spaudą, Mo-šinskienė labiausiai buvo dė-kinga tų laikraščių admini-stracijoms, kurios sumažino prenumeratos mokestį Loty-nų Amerikos lietuviams. Pa-sakojo, kad Kanados lietuvių moterų žurnalas Moteris į Braziliją siunčia net 70 egz. nemokamai, o Lietuvių Enci-klopedijos Leidykla sumaži-nusi prenumeratos kainą, kad ir nedolerinio krašto lietuvi-ai įstengtų įsigyti šiekvienam lietuviui reikalingą leidinį.

Kad taip ir kiti laikraščiai, nors ir ne taip dosniai, pa-sektų Kanados žurnalo Mo-teris pavyzdžiui -- tokiu pa-geidavimu užbaigėme kalbas apie spaudą, perėję prie kitų klausimų.

(Bus daugiau)

Operos ir baleto teatras Vilniuje savo sezoną pradėjo opera Manon. Režisavo V. Mikšaitis, dirigentas R. Ge-niušas, dekoracijos -- D. Ūsaitis, Valdino; R. Tamu-levičiūtė, V. Noreika, V. Čes-sas, J. Stasiūnas, R. Siparis ir K. Šilgalis ir kt.

Salomėja Narkėliūnaitė su savo naujuoju filminiu aparatu, kuriuo ji užfiksavo lietuvių pasirodymus Pasaulinėje Parodoje New Yorko. Spalvotame filme, kurio yra apie 1000 pėdų, ypač gražiai išėjo dainų ir šokių šventė Singer Bowl stadijone. Šiuo metu filmui rengiamas tekstas ir muzika. E. Šulaičio nuotr.

SANPAULIEČIAI - iš k. į d.: inž. Jono Antanaičio dukra, jo žmona ir jis pats; inž. Alg. Mošinskis, jo žmona Halina ir judviejų dukra. Mošinskių sūnus studijuoja Chicagoje.

Ozone Park Demokratų Klubo išdėininkas, Lietuvos kilmės Alphonse Marcel (dešinėje), susitinka su Edward Thompson (viduryje), kuris kandidatoja į Supreme Court teisėjus. Kairėje - Ozone Park Demokratų Klubo pirmininkas. A. Marcel-Marceliūnas ragina Lietuvos balsuoti už Edward Thompson ir visą Demokratų Partijos sąstatą lapkr. 3 d.

Stebėtojo pastabos

Atkelta iš 2 psl.

Karys skelbia dr. P. Reklaičio studiją, kuri sako, Karaliaučiuje 1600-1700 metais, lietuviai sudarę apie 10-tą gyventojų nuosimti (3-4 tūkstančius). Sackheimo priemiestyje 1603 metais įjems buvo pavesta protestantų pasisavinta Šv. Elžbietos bažnyčia, kurią vokiečiai dėl nežinomų priežasčių uždarė 1807 m. Pirmo lietuviško pamaldos (1523-1603 m.) būdavo laikomos Šv. Mikalojaus bažnyčioje Steindame. Lietuviškumo atžvilgiu, Karaliaučius vis būdaves, tarytum, lietuvių "kolonija" Prūsų Lietuvos "užsienyje", kaip dabar Chicago, ar New Yorkas, lyginant su Vilniumi.

Zurnalo Kario redakcija skelbia, nepavykę sukelti finansų išleisti K. J. Jurgėlos veikalą apie 1863 metų sukilimą. Gaila!

Rygoje buvo Pabaltijo teatro dailininkų-scenos dekoratorių paroda, kurioje lietuviai, sakoma, ryškiai išsiskyrė savitumu ir geru išbaigimu. L. Truikio studija Kaune, V. Palaimos Vilniuje priauklėjo eilę naujų dekoratorių (greta senųjų Gudaičio ir kitų), kurie stekia įgyvendinti principą dekoracijas sulieti su dramaturgo kūrinio ir artistų vaidyba į vieną bendrumą.

Truikys išstatė piešinius dekoracijoms Verdi operai Don Karlas; V. Palaima -- Čaikovskio baletui Gulbių ežeras; J. Jankus -- Prokofjevo operai Mellė trims Apelsinams ir baletui Paryžiaus katedra; R. Songailytė -- Verdi operai Aida; J. Čečytė -- K. Sajos dramai Nerimas; F. Navickas K. Inčiuros pjesei Zemaitė.

Buvo piešinių J. Malinauskaitės, D. Mataitienės ir kitų. Dvasia, sakoma, buvusi Stanislavskio: "Svarbu sce-

non statyti ne vien dekoracijas, bet kaip galima tikresnę aplinką kiekvienai veikėjų grupei, kuri ją apibūdintų. Lietuvių dekoracijoms (kaip, bendrai, pačiam lietuvių pobūdžiui), sakoma, stigę "smaikščios satyros ir jumor scenovaizdžių, kurių apščiau pas estus ir latvius."

Lietuviai Advokatai

S. Bredis. Jr.

37 SHERIDAN AVENUE
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. AP 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th STREET
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

MUSŲ BRANGIAI NARAI
Onai Yakstlenel mirus,
JOS VYRUI PRANUI YAKŠČIUI
gilia užuojautą reiškia ir kartu liūdi
MOTERŲ VIENYBĖ

Onai Yakstlenel mirus,
JOS MYLIMĄ VYRĄ PRANĄ YAKŠČI
skausmo valandoje giliai užjaučia

ROKAS IR ANTANINA POVILAUSKAI
SAL IR AMELIJA BACEVIČIAI
PETRONELE ATKOČAITIENĖ
TEOFILIA NORKUVIENĖ
AGNES KUPČINSKIENĖ
MARYTĖ DIRŽIENĖ
PETRONĖLĖ ZINIENĖ
ALICE KARVELIENĖ

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ISTAIGA
Patamauja perkant ir parduodant namus, ivairuose
apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.
ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU
Parduoda bilietus visomis susisiekimo priemonėmis
į visas pasaulio vietas. Money Orders.
87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI!

JUOŽAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1631 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

JUOZO GARŠVOS LAIDOJIMO ISTAIGA

231 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 8-9770

Joseph J. Garszva Anita R. Garszva
Joseph J. Garszva, Jr. John A. Pauley
LICENSED MORTICIANS

Jack D. Reamer REAMER & SON INC. Robert F. Nark

Visokios rūšies apdrauda

APDRAUDŽIAME VISOKIUS AUTOMOBILIUS, BET KOKIO AMŽIAUS VAIRUOTOJUS
175 REMSEN STREET, BROOKLYN 1, NEW YORK
Telefonai: MAin 4-6400. Naktį BU 7-2807

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

VIENYBĖ

* VACLOVAS SIDZIKAIŠKAS, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas ir Lietuvos delegacijos Pavergtosios Europos Tautos vadovas, spalio 12 d. išskrido į Europą, kur užtruks iki lapkričio pradžios. Sidzikauskas lankysis Anglijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje ir Italijoje ir tenai susitiks su tų kraštų vyriausybių ir parlamento atstovais bei su tuose kraštuose gyvenančių lietuvių organizacijų vadovybėmis.

* SALOMĖJA NARKĖLIŪNAITĖ spalio 9 d. išrinkta į Jungtinių Tautų filmu klubo Screening Committee. To komiteto uždavinys peržiūrėti visus rodytū pastūlytus ir pristatytus filmus ir atrinkti rodytū Jungtinėse Tautose. Tie filmai rodomi Filmu klubo patalpose penktadieniais pietu pertraukos metu ir bent sykį per mėnesį vakarais Dago Hammarškjoldo bibliotekos auditorijoje. Filmu Klubą sudaro Jungtinių Tautų sekretariato, diplomatų ir spaudos atstovai.

* ANTANAS VARNAS, New Yorko Lietuvių Demokratų Komiteto pirmininkas, spalio 5 d. 730 Fifth Avenue, New Yorke buvo sukvietęs susirinkimą pasitarti, kaip lietuviai galėtų aktyviau prisijungti prie rinkiminės kampanijos. Dalyvavo apie 25 lietuvių, jų tarpe dr. J. Valiūnas su žmona, J. Pakalka, A. Ošlapis, Čerkeliūnienė, Genevičaitė, Helen Kulber, inž. Zallskas, Mažeika ir kt.

* ONA PETRASH, rugsėjo 30 d. išskridusi Lietuvą aplankyti, į New Yorką grįžta spalio 20 d. Šeštadienį, spalio 25, 4 val. p. p. Vienybės namuose jai rengiamas priėmimas, į kurį kviečiami vienybėčiai išgirsti jos kėlionės įspūdžius.

Vytautas Stašinskas, Lietuvos Gen. Konsulas New Yorke

Vytautas Stašinskas Generalinis Konsulas New Yorke

Atkelta iš 1 psl.

Kaip vartininkas jisai atstovavo ir Vytauto Didžiojo Universitetą Taline, kur vyko Suomijos, Estijos, Lietuvos ir Latvijos universitetų olimpijada.

Stašinskas yra baigęs Vytauto Didžiojo Universitetą Kaune 1934 m. kaip diplomuotas teisininkas ir Karo Mokyklos Aspirantų Kursus jaun. ltn. laipsniu (1931 m.). Universitete buvo Studentų Teisinių Draugijos ir Korporacijos "Fraternitas Juvenum" narys.

Amerikoje Stašinskas atsidarė prieš pat II Pas. karą, 1939 m. kovo mėn. paskirtas į Lietuvos Gen. Konsulatą New Yorke kaip vicekonsulas. 1956 m. pakeltas konsulu. Gen. Konsulo pareigas pradėjo eiti nuo pat J. Budrio mirties.

Dabartinis Lietuvos Gen. Konsulas New Yorke savo diplomatinę karjerą pradėjo 1932 m., pradėdamas dirbti

Lietuvos užsienų reikalų ministerijoje. Nuo 1935 m. balandžio dirbo Lietuvos Pasivertusioje Belgijoje, Briuselyje, kuriai per vienerius metus (1938-39) vadovavo kaip Charge d'Affaires ad interim ir vedė pasitarimus dėl Lietuvos-Belgijos prekybinės sutarties sudarymo.

Dirbdamas konsulate, Stašinskas dažnai atstovaudavo Lietuvą Colgate universiteto (Hamilton, N. Y.) Amerikos užsienų politikos konferencijose. Taip pat stebėjo Jungtinių Tautų veiklą, kiek ji paliečia Lietuvos reikalus.

Stašinskas per savo buvimą New Yorke yra domėjęs ir vietos lietuvių gyvenimu, aktyviai paremdamas šalpos ir lietuvių sportininkų veiklą. Apdovanotas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino 4-uoju (palydo) laipsniu ir Belgijos Karūnos ordino (chevalier) laipsniu.

Jo žmona Aldona Bernotaitė, newyorkiečiams gerai pažįstama iš jos dalyvavimo vietos lietuvių veikloje, kurią jisai buvo vedęs 1933 m., pasimirė 1959 m. New Yorke.

Naujam Lietuvos Generaliniam Konsului jo darbe konsulate ir toliau talkins vicekonsulas Anicetas Simutis.

John Pries, lietuvis iš Brooklyno, vienas iš Bell Telefono paviljono viršininkų Pasaulinėje Parodoje, aktolei Rūtai Lee aiškina, kaip veikia "Picturephone" patarnavimas, vienas naujesnių telefoninių išradimų. Jie kalbasi su jaunąja Elena Kulber (Motery Vienybės dukra), kuri matoma "Picturephone" ekrane. Elena Kulber taip pat yra viena iš Bell Telefono paviljono tarnautojų, kuri apsilankiusiems demonstruoja, kaip "Picturephone" pagalba, telefonu kalbantieji gali viens kitą matyti.

Jonui Stoniui mirus...

Spalio 7 d. Garšvų koplyčioje būrelis New Yorko lietuvių atsisveikino su staiga mirusiu Jonu Stoniu.

Lietuvos gen. konsulas New Yorke V. Stašinskas, pirmas kalbėtojų, gražaus stiliaus ir giliai nuoširdžioje kalboje pastebėjo: "Nutilo balsas, kurį girdėjo tūkstančių tūkstančiai Lietuvos žmonių, nuostojo plakus širdis, kuri Lietuvą mylėjo."

Tačiau ir teisingai pasakyta, nes Jonas Stonys, Kauno valstybinio radiofono pranešėjas, buvo išimtinai populiarus visoje Lietuvoje žmogus. Kasdien, kartais linksmas, o dažniau liūdnas žinias tinkamai perduodavo oro bangomis Lietuvos žmonėms. Stonys buvo didelis meno, teatro, literatūros ir sporto gerbėjas. Reikėjo išgirsti kokiu nuoširdžiu entuziazmu jisai kalbėdavo apie lietuvių laimėjimus kultūrinėje srityje, savo tauriu užsidegimu jis ikaitindavo ir klausytojus, kai referavo sportines varžybas, ir klausytojas, kad ir toli būdamas, jautėsi nelyginant prie pat sportinės aikštės.

Jonas Stonys savo postę išbuvo ir tomis lemtingomis dienomis, kai raudonoji armija užėmė Lietuvą, kai Lietuva buvo įjungta į Sovietų Sąjungą. Jam teko perduoti visų žiniai tuos nepaprastus įtampos įvykius, teko ir pačiam pergyventi anas tragiškas ir neužmirštamą valandą ir dienas.

Jonas Stonys buvo daugelio laikraščių bendradarbis dar Kaune gyvendamas. Jis, ir Amerikos krantus pasiekęs, dalinosi savo patyrimais ir išgyvenimais su Vienybės skaitytojais, pasirašydamas V. Zylės slapyvardžiu. Jo raštai visada talentingai ir gyvai parašyti, kaip Kaune, taip ir čia sukeldavo tam tikrą sensaciją ir buvo plačiausiai komentuojami. Nelaiku ir staiga netekome pajėgaus spaudos veikėjo, kultūrininko ir didelio patrioto.

Pažymėtina gražiai velloinui patarnavo Voice of America lietuvių skyriaus pareigūnas P. Labanauskas, perduodamas užrekorduotus J. Stonio dabar jau istorinius pranešimus apie Dariaus ir

Girėno skridimą, o taip pat S. Gailvičiaus dideliu muzikalumu atliktas šiai liūdnai valandai pritaikytus posmus. Buvusių draugų vardu žodį tarė V. Rastenis.

J. Stonio palaikai buvo sudeginti Maspetho Krematoriume spalio 8 d.

Gilume nuliūdime liko jo žmona Galina, kuriai reikiama giliausia užuojauta.

* S. ZOBARSKO vadovaujama Manyland Books, Inc. išleido angų kalba rašytojo V. Krėvės "The Herdsman and the Linden Tree". Vertėja buvo A. Baranauskas. Pranaš Prancus ir Raphael Sealey. Kaina \$3.95. Viršelis dail. P. Lapės.

* DR. A. SLAVINSKAS su žmona, penkias savaites viešėję Europoje, grįžo į savą namus Monticello, N. Y.

VIENYBĖ maloniai prašo skaitytojus atnaujinti prenumeratą. Prenumerata mokama \$7.00

LIETUVIŲ FONDAS prašo milijono dolerių lietuvių reikalams...

OUR LADY OF ŠILUVA koplyčiai statyti Washington, D. C. reikia ketvirtadalio milijono dolerių...

BROOKLYNO LIETUVIAI PRANCIŠKONAI naujų namų statybai ir savo spaudos reikalams taip pat prašo milijono dolerių...

VIENYBĖ PRAŠO TIK \$5,000

Iiksloms skoloms apmokėti ir laikraščio tobulinimo reikalams.

VIENYBĖ, seniausias pasaulyje lietuviškas laikraštis, padėjęs kurti parapijas, organizacijas ir visuomet ištikimai tarnavęs lietuviams ir lietuvių reikalams, labiau negu užsitaravo savo skaitytojų paramos. Jokia auka nebus per didelė, ar permaža. Jūsų auka ir parama reikalinga dabar, o ne vėliau...

Aukas prašoma siųsti: Vienybė, 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y.